

Το "αγγλικό μοντέλο" της πολυπολιτισμικής συνύπαρξης δείχνει να αγγίζει τα όρια του, την ώρα που στην Ελλάδα διστάζουμε ακόμη και να μιλήσουμε για πολιτικές ένταξης των μεταναστών. Όσο ακόμη είναι καιρός(;), ίσως προλαβαίνουμε να διδαχθούμε από την εμπειρία των άλλων και να απαντήσουμε στο κρίσιμο ερώτημα: παράλληλα σύμπαντα ή αλληλεπίδραση και ισότιμη ανταλλαγή;

από την **Κυριακή Τριπερίνα**

Μια ματιά στην καθημερινότητα της πολυμορφίας του Λονδίνου

Το Λονδίνο είναι η κατεξοχήν πόλη στην οποία η έννοια της πολυπολιτισμικότητας παύει να είναι ένας όρος - σημείο στα βιβλία κοινωνιολογίας και γίνεται ζωή και καθημερινότητα. Τη μυρίζεις στις υπαίθριες πορτογαλέζικες αγορές στο νότιο Λονδίνο, τη δοκιμάζεις στα πολύχρωμα φαγητά του Camden και της China town, τη βλέπεις στις σειρές παπουτσιών στο διάδρομο του πανεπιστημίου έξω από την αίθουσα προσευχής των μουσουλμάνων, που δεν απέχει πολύ από τον καθολικό ναό εντός του κτιρίου, την ακούς στην κλασική μουσική του τουριστικού Covent Garden αλλά και στους world ήχους από τα παράξενα όργανα και τις ιδιαίτερες φωνές των μουσικών στα πολυεθνικά φεστιβάλ, που ειδικά τώρα το καλοκαίρι βρίσκονται σε κάθε γωνιά της πόλης. Τη μιλάς με διαφορετικές προφορές αγγλικών, προσπαθώντας να συννενοηθείς και να καταλάβεις τους Ασιάτες και τους Αφρικανούς (και εκείνοι εσένα βεβαίως) ή ακόμη χειρότερα να συνηθίσεις τα ασύλληπτα αγγλικά των Ιρλανδών και των Σκωτσέζων. Πολλές φορές, έχω την εντύπωση πως εδώ καθένας μιλάει τη δική του γλώσσα αλλά όλοι λέμε πως μιλάμε αγγλικά.

Και ενώ η ύπαρξη διαφορετικών πολιτιστικών στοιχείων είναι εμφανής δια γυμνών αισθήσεων όπως λένε, η συνύπαρξή τους χρειάζεται διαφορετικά αντανakλαστικά, γνώση και πολύ χρόνο για να κατανοηθεί, ιδιαίτερα όταν η πολυπολιτισμικότητα χάνει για λίγο τη χαριτωμένη και κοσμοπολίτικη μορφή της και γίνεται συγγενής με τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Ο διάλογος που βασίζεται στην αποδοχή της ύπαρξης του άλλου είναι ο μόνος ειρηνικός δρόμος για την συννενοήση των πολιτισμών.

Στο Λονδίνο οι πολιτικές κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφορετικών εθνοτήτων έχουν μακρά ιστορία, όχι βέβαια χωρίς συγκρούσεις και προβλήματα, τα οποία εξακολουθούν να υπάρχουν. Στις γειτονιές της πόλης, λίγο πιο έξω από το πολύβουο κέντρο, είναι φανερό πως οι εικόνες γίνονται περισσότερο ομοιόμορφες καθώς οι άνθρωποι σχηματίζουν μικρές ή μεγαλύτερες κοινότητες που έχουν κοινά χαρακτηριστικά ως προς το έθνος, τη γλώσσα ή τη θρησκεία, ενώ ένας άλλος κοινός παρανομαστής σε κάποιες από αυτές, είναι η ατμόσφαιρα της φτώχειας που αναδίδουν. Περπατώντας σε αυτούς τους δρόμους συχνά μου έρχεται στο νου η έννοια του διαπολιτισμικού διαλόγου ή intercultural dialogue επί το αγγλικότερον καθώς και όλες οι άλλες λέξεις από inter, που τα τελευταία χρόνια όλο και πληθαίνουν. inter-ethnic, inter-linguistic, ενώ τελευταία ακούγεται πολύ και η λέξη inter-faith. Και το ερώτημα που επιμένει να τίθεται είναι με ποιόν τρόπο θα πρέπει να γίνονται όλοι αυτοί οι διάλογοι και ποιοι μηχανισμοί θα πρέπει να τους στηρίζουν, ώστε να είναι αποτελεσματικοί όχι μόνο σε σχέση με την κατανόηση, το σεβασμό ή έστω την ανοχή στην

ύπαρξη των «άλλων» αλλά κυρίως σε σχέση με την πρόσβασή τους σε βασικά κοινωνικά δικαιώματα.

Πολιτικές και προγράμματα για την προώθηση της κατανόησης και της συνύπαρξης

Ο δήμος και τα τοπικά συμβούλια του Λονδίνου όπως και οργανώσεις μεταναστών και προσφύγων υλοποιούν μια σειρά προγραμμάτων διαπολιτισμικής κατεύθυνσης ενώ στην πλειοψηφία τους οι πολιτιστικοί οργανισμοί είναι υποχρεωμένοι να συμπεριλαμβάνουν σχετικές δράσεις στο πρόγραμμά τους, προκειμένου να λάβουν κρατική χρηματοδότηση. Απ' την άλλη μεριά όμως και παρά τον αυξημένο κοινωνικό τους ρόλο επιβαλλόμενο από το κράτος, είναι σαφές πως οι πολιτιστικοί φορείς, δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τις διάφορες εκφάνσεις του κοινωνικού αποκλεισμού, ούτε να υποκαθιστούν τις κοινωνικές υπηρεσίες (με την ευρύτερη έννοια του όρου), παρά να δρουν συμπληρωματικά προς αυτές.

Στόχος : αποδοχή της διαφορετικότητας, ίδιες υποχρεώσεις και δικαιώματα για όλους

Και αυτό γιατί η ουσία και ο σκοπός του πολιτισμικού ή άλλου είδους δια-λόγου, στη δική μου σκέψη τουλάχιστον, μεταφράζεται στη δημιουργία ευκαιριών για πρόσβαση στις υπηρεσίες και στην πληροφορία καθώς και στην επέκταση των δυνατοτήτων για συμμετοχή στην πολιτική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή οποιασδήποτε πόλης, έτσι όπως αυτή συμβαίνει την κάθε μέρα και όχι μόνο στις περιπτώσεις όπου “ειδικές πολιτιστικές εκδόσεις” γιορτάζουν τη διαφορετικότητα.